

Plan för hållbarhet 2021

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/uppriktad	Beslutsinstans
Plan för hållbarhet	Plan	I samband med VEP	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Senast reviderad	Giltig till
Kommunstyrelsen	6	2020-11-30 § 250	2022-03-30
Dokumentinformation	Plan för hållbarhet är kopplade till verksamhetsplanen och beskriver verksamhetsplanen ur ett hållbarhetsperspektiv		
Dokumentet gäller för	Alla nämnder och bolag inom Piteå kommunkoncern		

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Bakgrund.....	3
3	Syfte.....	3
4	Planens upplägg	3
4.1	Planens perspektiv	3
4.2	Verksamhetsplan	3
4.3	Inriktningar	3
5	Användning/tillämpning	4
6	Hållbar utveckling	4
6.1	Definition Hållbar utveckling.....	4
7	Social hållbarhet.....	4
7.1	Definition Social hållbarhet	4
8	Ekologisk hållbarhet.....	6
8.1	Definition ekologisk hållbarhet.....	6
9	Ekonomisk hållbarhet	7
9.1	Definition Ekonomisk hållbarhet.....	7

I Inledning

I Piteå är styr- och ledningssystemet uppbyggt utifrån vision och strategiska områden och verksamhetsplanen (VEP) är det styrande dokumentet. Målen i kommunens verksamhetsplan (VEP) styr allt arbete. Plan för hållbarhet är en del av verksamhetsplanen men presenterar mål och nyckeltal ur andra perspektiv för att lyfta och belysa social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet på ett tydligare sätt.

Planen ska underlätta att se kopplingen mellan mål på övergripande- och mål på nämnds och verksamhetsnivå och därigenom kunna samverka i de frågor som berör många aktörer i kommunen. En annan viktig del i hållbarhetsarbetet är samverkan mellan olika verksamheter och förvaltningar samt externa aktörer. Det finns också behov av kunskapsbildning/ kunskapsspridning.

Planen aktualiseras parallellt med löpande VEP-arbete. Uppföljning och analyser av mål och nyckeltal ska ske årligen i delårs- och årsbokslut

2 Bakgrund

I Piteå kommun finns en avsiktsförklaring, ”Piteå attraktivt och uthålligt”, bygger på samverkan mellan olika aktörer i Piteå som geografiskt område. Avsiktsförklaringen skrevs på första gången i juni 2010 och på nytt i juni 2014. Här finns samverkanspartners som i olika arbetsgrupper arbetar för fyra målområden som tagits fram. För att tydliggöra och stärka hållbarhetsarbetet för Piteå kommun som koncern så beslutades om att ta fram en plan för hållbarhet. Den ska utgå från kommunens övergripande verksamhetsplan och är riktad till intern arbetet inom kommunkoncernens verksamheter. Man kan beskriva det som att verksamhetsplanen skärs i en annan ledd och beskriver hållbarhetsperspektiven i en sammanhållen form.

3 Syfte

Syftet med planen är att:

- Kunna styra den kommunala verksamheten mot målet att Piteås samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.
- Nå handlingskraft i arbetet med hållbarhet.
- Planen utgör kommunens interna styrdokument. Avsiktsförklaringen utgör grunden för det externa arbetet.

4 Planens upplägg

Tillsammans med definitioner av begreppen social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet utgör kommunens verksamhetsplan grunden i plan för hållbarhet.

4.1 Planens perspektiv

För att kunna få en samsyn och en gemensam bild så har definitioner för perspektiven, hållbar utveckling, social-, ekologisk och ekonomisk hållbarhet fastställts av Kommunstyrelsen. Dessa begrepp har perspektivet på mycket lång sikt.

4.2 Verksamhetsplan

I Plan för hållbarhet har Piteå kommuns övergripande mål sorterats in i under de inriktningar som kan stärka hållbarhetsarbetet. Sorteringen är gjord utifrån de tre hållbarhetsperspektiven.

4.3 Inriktningar

Hållbar utveckling		
Social hållbarhet	Ekologisk hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet
Mångfald	Miljö	Ekonomisk långsiktighet
Hälsa	Klimat & Energi	Demografi
Delaktighet	Konsumtion	Utbildning & Sysselsättning
Trygghet		Utveckling & Tillväxt

5 Användning/tillämpning

Plan för hållbarhet ska ses som ett stöd i arbetet med hållbar utveckling. Den ska kunna användas som en "manual" när man vill arbeta med mål och aktiviteter utifrån kommunens hållbarhetsperspektiv. Intentionen är att det ska vara lättare att utifrån mål och resultat av nyckeltal koppla aktiviteter till perspektiven och att alla verksamheter har en samsyn i detta.

Plan för hållbarhet utgör också Piteå kommuns plan för klimat- och energi, folkhälsoarbete, mänskliga rättigheter, barnkonventionen, miljöprogram samt program för alkohol- och drogförebyggande arbete.

6 Hållbar utveckling

6.1 Definition Hållbar utveckling

En hållbar samhällsutveckling innebär att våra gemensamma resurser förvaltas på ett sätt som är långsiktigt, effektivt och stabilt för kommande generationer och andra delar av världen. Hållbar utveckling förutsätter helhetssyn med balans mellan sociala, ekologiska och ekonomiska perspektiv. Det kommer att uppstå situationer där konsekvensanalyser och värderingar måste göras mellan dessa perspektiv.

7 Social hållbarhet

7.1 Definition Social hållbarhet

Ett samhälle som är socialt hållbart har människornas behov och förutsättningar i centrum där alla har samma möjligheter att ta del av det goda samhället.

Samhället vilar på en demokratisk värdegrund där **mångfald, hälsa, delaktighet och trygghet** är i fokus

7.1.1 Inriktning - Mångfald

Piteå kommuns definition på mångfald har en bred och enkel ansats; *"Ett Piteå för alla – med ökad mångfald"*. Ett samhälle där alla människor har sina rättigheter och möjligheter – oavsett kön, utbildnings- och inkomstnivå, social status, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder och funktionsnedsättning. Grunden finns i deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna som en gemensam norm. Vi ska arbeta aktivt mot alla former av diskriminering och allt som leder till att människor och grupper särbehandlas negativt.

Mångfald ska ses som en förutsättning och möjlighet för tillväxt. Piteå vill vara en förebild för mångfald och ska fortsätta värna sin öppenhet. Öppenhet för idéer, kulturer företagande, invandring, jämställdhet, andra olikheter, eller helt enkelt öppenhet för mångfald.

7.1.1.1 Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Andel heltidstjänster, %	100 %	KS
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	100 %	KS
Antal subventionerade anställningar/100 medarbetare	Öka årligen	KS

7.1.1.2 Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Andel utrikesfödda av befolkningen, (%)	Öka årligen	KS
Antal flyktingar bosatta i Piteå två år efter ankomst till Piteå		SBN

7.1.1.3 Service och bemötande utformas jämställt i kommunens alla verksamheter

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Nöjd Medborgar-Index, index 1-100		KS

7.1.2 Inriktning - Hälsa

Att ha en god hälsa, d.v.s. att må bra och ha tillräckligt med resurser för att klara vardagens krav och kunna förverkliga sina personliga mål, är betydelsefullt för alla. Hälsans bestämningsfaktorer handlar till exempel om det absolut grundläggande, som rent vatten, mat, värme och en säker miljö samt faktorer i samhällsstrukturen som stödjer individen på olika sätt. Det handlar också om levnadsvanor men också om livsvillkor. Samspelet mellan alla dessa faktorer är viktig för hälsan.

I Piteå ska vi arbeta för att skapa jämställda och jämlika förutsättningar för allas hälsa. Ett socialt hållbart Piteå kräver förstärkning och utveckling av hälsofrämjande strategier utifrån dessa faktorer. Arbetet i Piteå bör inriktas till att se och rikta insatser utifrån människors livsvillkor.

Att utjämna skillnader i hälsa är en viktig insats för att säkerställa den demokratiska processen

7.1.2.1 Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Sjukpenningtalet bland kommunens invånare	I nivå med rikssnittet	KS
Andel invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd kommun, %	Högre än länet och riket för kvinnor och män	KS

7.1.2.2 Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Sjukfrånvaro, %	Max 4,5 %	KS

7.1.3 Inriktning - Delaktighet

Att känna delaktighet innebär att man upplever att man har inflytande och har möjligheter att påverka både de egna livsvillkoren som utveckling av samhället. För att kunna känna delaktighet är arbete och trygg försörjning en grundläggande förutsättning. Förutsättningar för livslångt lärande, tillgång till utbildning och kompetensutveckling påverkar människors livschanser, förutsättningar att välja livsstil och arbete. Tillit till lokalsamhället skapas bland annat genom att alla medborgare kan ta del av samhället, känna tillhörighet och sammanhang och därigenom ta plats och få inflytande. Ju större känsla av gemenskap som finns desto högre lokalsamhällestillit. Tillit bidrar till ökad jämlikhet, ökad förändringsbenägenhet, mindre skadegörelse och ökad trygghet.

I Piteå ska vi arbeta för en hög tillit till samhället genom att ge förutsättningar för delaktighet och gemenskap i möten och kontakter mellan olika grupper av människor.

7.1.3.1 Piteborna i alla åldrar ska känna att det är meningsfullt att engagera sig och att de kan påverka kommunens utveckling

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Nöjd Inflytande-Index - Helheten		KS
Nöjdhet med bemötande och tillgänglighet - I kontakt med tjänstemän och annan personal, index 1-100		KS

7.1.3.2 I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Nöjd Medborgar-Index - Kultur	70	KFN

7.1.3.3 Piteå har nolltolerans mot ungdomsarbetslöshet

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Arbetslösa ungdomar 18-24 år, % av registerbaserad arbetskraft	Halvera 2015 års nivå	KS
- Öppet arbetslösa ungdomar 18-24 år, % av registerbaserad arbetskraft	Halvera 2015 års nivå	KS
- Sökande i program ungdomar 18-24 år, % av registerbaserad arbetskraft	Halvera 2015 års nivå	KS

7.1.3.4 Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Andel 20-64 år med eftergymnasial utbildning, %		BUN

7.1.4 Inriktning - Trygghet

Att vara trygg i Piteå innebär att man känner sig lugn, skyddad och ohotad. Trygghet ur ett jämställdhetsperspektiv är en fråga om demokrati och mänskliga rättigheter. Trygghet ur ett tillgänglighetsperspektiv handlar i mångt och mycket om begreppen nåbarhet, framkomlighet, orienterbarhet samt användbarhet. Trygghet ur ett barnperspektiv **handlar om alla barns rätt till social trygghet och att barnkonventionen beaktas i varje beslut**. Att känna sig trygg i Piteå är en förutsättning för att kunna vara en aktiv individ och kunna delta i olika aktiviteter som stärker både hälsan och möjligheten till sociala möten i vardagen.

7.1.4.1 Piteå ska vara tryggt och tillgängligt för alla

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Nöjdhet med trygghet, index 1-100		KS
Försörjningsstöd alla hushåll, genomsnitt månader		SOC

8 Ekologisk hållbarhet**8.1 Definition ekologisk hållbarhet**

Ekologisk hållbarhet innebär en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillgodose sina behov. Det handlar om att hushålla med mänskliga/materiella/och naturresurser på lång sikt.

Detta ska nås genom att arbeta för **miljö, klimat & energi samt konsumtion**.

8.1.1 Inriktning - Miljö

Att ha tillgång till frisk luft, rent vatten och inte utsättas för skadligt buller är viktigt för pitebornas hälsa och miljö. Genom att välja att gå eller cykla korta sträckor i stället för att ta bilen bidrar individen till ökad hälsa och en bättre miljö. Arbetet med naturvård i kommunen syftar till att främja och bevara den biologiska mångfalden - det rika djur- och växtlivet samt våra olika naturtyper. Vi vill också öka livskvalitet och skapa förutsättningar för ett rikt friluftsliv och en god folkhälsa. Många människor har besvär som hänger samman med kemiska ämnen i inomhusmiljön. En målsättning för kommunkoncernen måste vara att samtliga lokaler och bostäder erbjuder sina kunder och anställda sunda och giftfria miljöer att bo och vistas i.

8.1.1.1 Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Nöjd-Medborgar-Index - Miljöarbete (förutsättningar att leva miljövänligt), index 1-100		KS
Andel partiklar i luften i förhållande till miljö kvalitetsnorm	<40 µg/m ³ (miljö kvalitetsnorm)	MTN
Andel kvävedioxid i luften i förhållande till miljö kvalitetsnorm	<40 µg/m ³	MTN

8.1.2 Inriktning - Klimat & Energi

Utsläpp av växthusgaser medför att klimatet förändras och blir varmare, vilket får stora globala konsekvenser. Utmaningen framöver ligger främst i att minska koldioxidutsläppen från uppvärmning, transporter och konsumtion. Vi behöver använda energi på ett effektivare sätt, fasa ut fossila bränslen och framställa mer förnybar energi. Samtidigt måste vi bland annat förbereda oss på att havsytan höjs och översvämningarna blir fler.

En hållbar energianvändning inom ett energisystem som är tryggt, kostnadseffektivt och ger låg inverkan på hälsa, miljö och klimat är en grundförutsättning för att välfärden och för näringslivet ska kunna gå en positiv framtid till mötes.

I Piteå arbetar vi med detta genom, energieffektivisering genom förändring av beteende och livsstil, utveckling av nya tjänster och ny teknik samt ersättning av fossila energislag med förnybara energislag bland annat genom utveckling och implementering av ny teknik. I Piteå kommun ska vi bygga bostäder som är energi- och materialeffektiva, och vi ska planera för att det dagliga resandet kan ske energieffektivt.

8.1.2.1 Piteå ska utveckla bra infrastruktur och goda kommunikationer

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Nöjdhet med kommunikationer, index 1-100 - Nöjdhet med gator och vägar, index 1-100 - Nöjdhet med gång- och cykelvägar, index 1-100		KS KS KS
Antal km gång- och cykelväg - Antal under året nybyggda gång- och cykelvägar, km	Ökning 1 km per år	SBN SBN

8.1.3 Inriktning - Konsumtion

I Piteå kommun strävar vi efter hållbar konsumtion och att skapa förutsättningar för att det ska vara enkelt att göra miljö och hälsosamma val i vardagen. Piteå kommun ska bidra till att stärka efterfrågan på ekologiskt och rättvist producerade varor och tjänster, både genom hållbar offentlig upphandling och genom konsumentrådgivning.

Konsumtion av resor, bil- och flyg matvaror samt uppvärmning av bostäder och fastigheter är några exempel där val kan vara avgörande. Vår konsumtion belastar miljön vid såväl tillverkning och användning som vid återvinning och avfallshandling. Piteå ska medverka till att kläder, möbler och andra produkter får ett långt liv genom attraktiva återvinningsmarknader.

9 Ekonomisk hållbarhet

9.1 Definition Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet förutsätter en ekonomisk balans samt att på ett långsiktigt och optimalt sätt använda och hantera befintliga resurser så att dessa både kvarstår och utvecklas för dagens befolkning. Detta ger kommande generationer en stabil grund för en god välfärd och framtida utveckling.

Piteå ska därför arbeta för **ekonomisk långsiktighet, demografi, utbildning & sysselsättning samt utveckling & tillväxt**

9.2 Inriktning - Ekonomisk långsiktighet

I Piteå ska arbetet med ekonomisk hållbarhet i grunden präglas av långsiktighet, detta måste därför tydligt genomsyra hela processen vid upprättande av drift- och investeringsplaner. Tidshorisonten för ekonomisk långsiktighet är 5-30 år. Ett långsiktigt synsätt medför att vi bättre och tydligare kan prioritera och agera rätt, hitta goda finansieringslösningar samt hantera svängningar i konjunkturen. På så sätt skapas ett Piteå för alla där det råder tillväxt med framtidstro.

9.2.1 Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	Lägst 0 mkr	KS

9.2.2 Piteå ska erbjuda attraktiva och varierande boendemiljöer

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Nöjdhet med bostäder (tillgång, boendeformer, trivsamhet), index 1-100		KS
Nöjdhet med att bo och leva i din kommun (Nöjd-Region-Index), index 1-100		KS
Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året i kommunen, antal		SBN
Färdigställda bostäder i småhus under året i kommunen, antal		SBN

9.2.3 Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Sjukfrånvaro, %	Max 4,5 %	KS
Andel heltidstjänster, %	100 %	KS
Antal timmar som utförs av timanställda	Minska	KS
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	100 %	KS

9.2.4 Piteå kommuns och de kommunala bolagens finansiella ställning ska vara långsiktigt hållbar

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Resultatet i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, %	1,5 % - 2,0%	KS
Likviditet; Betalningsberedskap i antal dagar	Minst 30 dagar	KS

9.2.5 Piteå ska utveckla bra infrastruktur och goda kommunikationer

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Nöjdhet med kommunikationer, index 1-100		KS
- Nöjdhet med gator och vägar, index 1-100		KS
- Nöjdhet med gång- och cykelvägar, index 1-100		KS

9.3 Inriktning - Demografi

Den demografiska utvecklingen i kommunen har en betydande påverkan på hur vi ska prioritera och fördela våra resurser. Det är avgörande för den ekonomiska hållbarheten att vi långsiktigt beräknar de resursförändringar som kan uppkomma inom de olika kommunala verksamheterna på grund av demografi och försörjningsbörda.

9.3.1 Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Sjukfrånvaro, %	Max 4,5 %	KS
Antal timmar som utförs av timanställda	Minska	KS
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	100 %	KS

9.3.2 Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2050 50 000 invånare

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Antal invånare	46 000 till år 2030	KS
Arbetskraftens storlek 16-64 år	Enligt målprognos om 46 000 invånare år 2030	KS

9.4 Inriktning - Utbildning & sysselsättning

Kommunen ska skapa goda möjligheter till ett livslångt lärande och en väl fungerande arbetsmarknad. Piteå ska verka för en hög sysselsättningsgrad bland befolkningen, vilket ger den enskilde individen försörjning, trygghet och samhörighet, vilket i sin tur motverkar utanförskap. Hög sysselsättning främjar både den enskilde individens välfärd och utveckling, likväl som samhällets tillväxt. En långsiktig strävan är att balans ska råda mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft.

9.4.1 Piteå har nolltolerans mot ungdomsarbetslöshet

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Arbetslösa ungdomar 18-24 år, % av registerbaserad arbetskraft	Halvera 2015 års nivå	KS
- Öppet arbetslösa ungdomar 18-24 år, % av registerbaserad arbetskraft	Halvera 2015 års nivå	KS
- Sökande i program ungdomar 18-24 år, % av registerbaserad arbetskraft	Halvera 2015 års nivå	KS

9.4.2 Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Andel 20-64 år med eftergymnasial utbildning, %		BUN

9.5 Inriktning - Utveckling & tillväxt

En av de viktigaste faktorerna för att säkerställa ekonomisk hållbarhet är utveckling. För att skapa detta i kommunen krävs goda förutsättningar för såväl det privata näringslivet som den offentliga sektorn. Detta uppnås bland annat genom att attrahera kvalificerad arbetskraft, skapa goda infrastrukturer samt en väl fungerande och bra skola och barnomsorg. Där utöver måste grundförutsättningarna vara en tillåtande kultur samt en stimulerande och öppen struktur för nytänkande. Kommunen ska samverka med civilsamhället, näringslivet och andra kommuner.

9.5.1 I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Nöjd Medborgar-Index - Kultur	70	KFN
Nöjdhet med tillgången till kulturevenemang, skala 1-10	Högre än kommunsnitt	KFN

9.5.2 Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Nyckeltal	Målvärde	Ansvar
Företagsklimatet i kommun, kommunens service till företagen, NKI Insikt	Årlig förbättring	KS
Företagsklimatet i kommunen, Svenskt Näringsliv (ranking)	Årlig förbättring	KS